

**ПРИПРЕМА ЗА ТЕСТ ИЗ ИСТОРИЈЕ ЗА ОДЕЉЕЊЕ М-11 ЗА 6. 11. 2018.
(УТОРАК)**

СТАРА ГРЧКА И ХЕЛЕНИЗАМ

За тест из историје треба научити следеће лекције из уџбеника:

1. Критско-микенски свет
2. Грчка од 12. до 5. века п.н.е. (полиси Спарта и Атина)
3. Грчка од краја 5. до 3. века п.н.е. (Грчко-персијски ратови, Пелопонески рат и Македонија и хеленистичке државе)
4. Грчка и хеленистичка култура

СПАРТА
Географски положај: полуострво Пелопонез, област Лаконија (Лакедемон), долина реке Еуроте
Племе које ју је основало: Дорци
Законодавац: Ликург
Друштвено уређење: спартијати перијеци хелоти
Државно уређење: <u>олигархијско</u> два краља (базилеуса) веће старца (герузија) пет ефора народна скупштина
Војска: копнена (пешадија)
Савез који је предводила: Пелопонески савез (основан око 550. п.н.е.)
Водећи грчки полис: после Пелопонеског рата (431–404. п.н.е.)
Спартанско васпитање: војничко - обучавање храбрих и дисциплинованих ратника који говоре лаконски; гимназије – војне школе у Спарти
Положај жена: могле су да се удају за кога су хтеле и да наслеђују имовину

АТИНА
Географски положај: полуострво Атика
Племе које ју је основало: Јонци
Митски оснивач атинске државе: Тезеј
Законодавци: Дракон (VII век п.н.е.) Солон (почетак VI. века п.н.е.) Пизистрат (средина VI века п.н.е.) Клистен (крај VI века п.н.е.)
Друштвено уређење: еупатриди демос робови
Државно уређење: првобитно аристократско (олигархија, тиранија), касније демократско краљ (базилеус) девет архоната ареопаг народна скупштина
Војска: флота
Савез који је предводила: Делоски савез, касније назван Атински поморски савез
Водећи грчки полис: после грчко-персијских ратова (499–449. п.н.е.)
Атинска демократија: власт демоса (народа), тј. свих људи који су живели у полису и имали грађанска права. Била је на врхунцу средином V века п.н.е. за време државника Перикла. Тада је Атина доживела економски и културни процват, због чега је Периклово доба познато као златно доба Атине. Одлучујућа улога у политичком животу припадала је народној скупштини, а ареопагу су одузета готово сва ранија овлашћења.

ГРЧКО-ПЕРСИЈСКИ РАТОВИ (499-449. п.н.е.)
Најзначајнији извор: Херодот - ''Историја грчко-персијских ратова''
Ратовали: Грци и Персијанци
Узрок: настојање Персијанаца да покоре Грчку
Повод: Јонски устанак 499. п.н.е. (град Милет)
Персијски походи на Грчку: први 490. год. п.н.е. (цар Дарије I) други 480. год. п.н.е. (цар Ксеркс)
Најзначајније битке: на Маратону 490. год. п.н.е. (Милтијад) код Термопила 480. год. п.н.е. (Леонида) код Саламине 480. год. п.н.е. (Темистокле) код Платеје 479. год. п.н.е. код Микале 479. год. п.н.е.
Савез који је основан током њиховог трајања: Делоски савез 478. год. п.н.е. (Атина)
Победници: Грци
Водећи грчки полис после грчко-персијских ратова: Атина

ПЕЛОПОНЕСКИ РАТ (431- 404. п.н.е.)
Најзначајнији извор: Тукидид - "Историја Пелопонеског рата"
Ратовали: Спарта и Пелопонески савез против Атине и Атинског поморског савеза.
Узрок: борба за хегемонију (превласт) у Грчкој, односно страх Спарте од јачања Атине
Повод: пљачкашки упади Спартанаца у Атику
Војска: Спарта-најбоља копнена војска (пешадија); Атина-најбоља флота
Кључни догађај рата: Сицилијанска експедиција (неуспео поход Атињана на Сицилију због жита)
Победници: Спарта и Пелопонески савез
Водећи грчки полис после Пелопонеског рата: Спарта

Примери питања за тест из историје

1. Микенску културу створили су _____ на полуострву _____. Њени најважнији центри били су _____, _____ и _____.
2. Критски градови-државе ујединили су се под влашћу града _____ којим је владао легендарни краљ _____ по коме се и ова епоха назива _____.
3. а) Који археолог је вршио археолошка ископавања на Криту? _____
 б) Који археолог је вршио археолошка ископавања у Микени? _____
4. а) На које слојеве је било подељено атинско друштво? _____
 б) На које слојеве је било подељено спартанско друштво? _____
5. а) "Илијада" говори о _____.
 б) "Одисеја" говори о _____.
6. а) Како је настала хеленистичка култура? _____
 б) Који историјски период се назива хеленизам? _____
7. а) За време чије владавине се Атина налазила на врхунцу моћи? _____
 б) Како се назива тај период у историји Атине? _____
8. У бици на _____ 490. год. п.н.е. победили су _____ под командом _____. Персијанци су победили _____ које је предводио краљ _____ 480. год. п.н.е. у бици код _____.
9. Пелопонески рат је трајао од _____ до _____ (наведи године). У њему су се сукобиле _____ (име полиса) која је предводила _____ савез и _____ (име полиса) која се налазила на челу _____ савеза.